



Državni izpitni center



M 0 8 1 1 0 3 1 4

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

≡ Izpitna pola 2 ≡

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 26. maj 2008

SPLOŠNA MATURA

Popravljená moderirana različica

Splošna navodila

Polovičnih točk ni.

Kandidat dobi točko za jezik samo, če so vsi odgovori v nalogi **vsebinsko** in **jezikovno** pravilni. Vsebinsko napačen in jezikovno pravilen odgovor je 0 točk.

Če točkovanje v posamezni nalogi ni posebej razčlenjeno (1 + 1 ...), velja pravilo »vse ali nič«. Neupoštevanje navodil (npr. obkrožitev večjega števila odgovorov od predpisanega) se točkuje z 0 točkami.

1. a) Tim O'Hagen, Tim Healey (in drugi)
bralci/bralca knjige Vsa čuda sveta/bralci te knjige/bralci, ki jih zanimajo čuda sveta/bralci poljudnoznanstvenih vsebin
b) NE
v prevodu (Nade in Dušana Voglarja)/prevod (Nada in Dušan Voglar)
Upoštevamo tudi celoten prepis besedila iz oklepaja in odgovore, npr.: pripis v oklepaju/na koncu besedila ipd.
 $(1 + 1) + (1 + 1)$ **4 točke**

2. V naslovu.
(Vse ali nič.) **2 točki**

3. 3
2
1/4
 $(2 + 2 + 2)$ **6 točk**

4. NE
DA
DA
DA
NE
DA
NE
DA
DA

(Za 4 pravilne obkrožitve 1 točka, za 5, 6 pravih 2 točki, za 7, 8 pravih 3 točke, za 9 pravih 4 točke.)

4 točke

5. *Po smislu, npr.:*
... (najslovitejša/slovita) bazalna tvorba ...
... očarljiv kraj ...
... osupljivo delo matematičnega genija Narave ...

... jo sestavlja skupina visokih mnogokotnih stebrov.
... leži v grofiji/pokrajini Antrim.
... je ustvarila desetisoče kamnitih mnogokotnih stebrov.

(1 točka za ustrezno pomensko dopolnitev prvega dela + 2 točki za dodani opis v drugem delu, v katerem kandidat natančno upošteva podatke izhodiščnega besedila.

Kot pravi upoštevamo tudi odgovor: ... je vrsta bazalnih stebrov, ki se zdi kot podmorski prehod od irske obale do Staffe.

Neustrezni so odgovori: ... velika kamnita pot, ki povezuje Irsko in otok Staffa./

... območje stebrov, ki se nahajajo od irske obale do Staffe.)

3 točke

6. *Po smislu, npr.:*
– Velikanov prehod je nastal, ko se je lava razlivala po grofiji Antrim in ko se je nastali bazalt krčil tako enakomerno, da je razpokal po geometrijsko natančnih ploskvah. / Zaradi sile krčenja so nastali enakomerni bazaltni stebri, sestavljeni iz 35 cm dolgih segmentov, ki so jih valovi tu pa tam odrezali in jim dali današnjo obliko.

(Do 2 točki za pomensko ustrezno razlago, ki vsebuje vsaj dva ključna podatka; 1 točka za jezikovno pravilnost, če je kandidat dobil vsaj 1 točko pri pomenski razlagi; 1 točka za eno večstavčno poved, če je dobil vsaj 1 točko pri pomenski razlagi.)

– Irski narodni junak Finn MacCool je v morje zabil steber ob steber in naredil suh prehod, po katerem ga je lahko obiskovala njegova izvoljenka s Staffe. / Vodja vojščakov Finn MacCool je iz globoke vdanosti naredil prehod iz stebrov, da je njegova izvoljenka lahko po suhem prišla k njemu.

(Do 2 točki za pomensko ustrezno razlago, ki vsebuje vse štiri ključne podatke (kdo, kaj, čemu, za koga); 1 točka za jezikovno pravilnost, če je kandidat dobil vsaj 1 točko pri pomenski razlagi (dva ali trije ključni podatki); 1 točka za eno večstavčno poved, če je dobil vsaj 1 točko pri pomenski razlagi.)

8 točk

7. najslavitejša (bazalna tvorba)
(se) osupljivo (razodeva)
(matematični) genij Narave

(Če je poleg navedenih treh besednih zvez podčrtana tudi besedna zveza še veliko zanimivosti, podčrtavo zanemarimo.)

(1 + 1 + 1)

3 točke

8. poljudnoznanstvena

Po smislu, npr.:

- besedilo je namenjeno širšemu krogu bralcev (kot znanstveno)
- predmetnost je predstavljena manj natančno (kot v znanstvenih besedilih)
- prikaz je nazornejši (kot v znanstvenih besedilih)
- vsebuje risbe, fotografije
- razlaga je podkrepljena s primeri iz vsakdanjega življenja
- razlaga je popestrena s pravljico
- vsebuje predvsem domače strokovne izraze in metafore/prispodobne
- manj je abstraktnih besed (kot v znanstvenih)
- pripovedovalčevo stališče je lahko subjektivno
- povedi so manj zapletene
- najdemo jih v učbenikih
- predstavlja neko zanimivost

(1 točka za pravilno podčrtavo vrste besedila, po 1 točka za vsako ustrezno utemeljitev.)

(1 + 1 + 1 + 1)

4 točke

9. c
e

(1 + 1)

2 točki

10. v političnoanalitični oddaji

Po smislu, npr.:

V političnoanalitični oddaji analizirajo politične razmere, ne govorijo pa o naravnih znamenitostih./Besedilo govori o irski naravni turistični zanimivosti, kar ne bi mogla biti tema političnoanalitične oddaje. / Besedilo govori o naravni zanimivosti, na katero ne vplivajo politični tokovi. / Naravnih znamenitosti ne bi politično analizirali. / Ne govori o političnih temah in problemih. / Besedilo za tako oddajo nima primerne teme.

(1 točka za ustrezno izbiro; 2 točki za smiselno pojasnilo, 1 točka za jezik, če je vsebina ustrezna.)

(1 + 2 + 1)

4 točke

11. a)	široki e (ε)	ozki e (e)	polglasnik (ə)
	več segmentov	petintrideset centimetrov	steber

b) Na vrhu stebra je visela zastava. / Do stebra smo šli peš.

(1 točka za 3 besede na ustreznem mestu v preglednici, 2 točki za 4 besede na ustreznem mestu, 3 točke za 5 besed – besede so lahko v kateri koli skloni obliki; vsaka beseda, ki ne vsebuje naglašene e ali polglasnika (je, sestavljen), izniči en pravilen odgovor.

1 točka za smiselno poved z besedo steber v rodilniku ednine, 1 točka za jezikovno pravilnost smiselne povedi.)

5 točk

12. petintrideset

č

Upoštevamo tudi:

centimetrov

a/b

(1 točka za izpis besede, 1 točka za pravilno obkrožitev.)

2 točki

13. t

u

t

s

(Za 3 pravilne zapise 1 točka, za 4 pravilne 2 točki.)

2 točki

14. Ircev

Severnoameričani

Evropejci

(1 točka za vsako v celoti pravilno zapisano besedo.)

3 točke

15. 2

4

1

/

3

(1 + 1 + 1 + 1)

4 točke

16. a) 3

b) nezaznamovana, ... nima kvalifikatorja/to ni posebej označeno/saj v SSKJ ne piše, da bi bila zaznamovana

(1 točka za ustrezno številko slovarskega pomena, 1 točka za pravilno podčrtavo, 1 točka za pojasnilo.)

(1 + 1 + 1)

3 točke

17. a) prostorsko

b) (v/med) predloge/predlog

c) Učim se od jutra do večera. / Zimske počitnice smo imeli od 18. do 25. februarja.

(1 točka za pravilno podčrtavo, 1 točka za ugotovitev besedne vrste; 1 točka za pomensko ustrezno poved, 1 točka za jezikovno pravilnost.)

(1 + 1 + 1 + 1)

4 točke

18. *Po smislu, npr.:*

Lastna imena pišemo z veliko začetnico. / Veliki diktator je zanimiv film. / Aleksander Veliki ...

Imata že velike otroke. / Strah ima velike oči.

(1 + 1 točka za vsako pomensko ustrezno in jezikovno pravilno poved; naglasno znamenje ni potrebno.)

(1 + 1) + (1 + 1)

4 točke

19. Po smislu, npr.:

	Izpeljanka	Razlaga pomena
Samostalnik ž. sp.	velikost velikanka veličina	– lastnost, značilnost koga ali česa glede na stopnjo razsežnosti ... – nenavadno velika ... – lastnost, značilnost koga, ki se posebno odlikuje zaradi svoje pomembnosti, sposobnosti
Samostalnik m. sp.	velikan velikaš	– nenavadno velik človek – orjak – nenavadno veliko in močno, človeku podobno bitje – Pravljično bitje moškega spola, ki je nenavadne velikosti. – ta/tisti, ki/kdor je nenavadno velik – zelo bogat in vpliven človek

(Upoštevamo vse ustrezne izpeljanke iz korena velik in vse smiselne razlage pomena: lahko s skladenjsko podstavo, slovarskim pomenom, sopomenko ... Za vsako vpisano prvino po 1 točka. Razlaga pomena je lahko zapisana tudi v povedi.)

(1 + 1 + 1 + 1)

4 točke

20. sta bili
sta izoblikovala

(1 + 1)

2 točki

21. Pravljice o njem slavijo njegovo ješčost, silen pogum in neverjetna lovška junaštva.

(Za vsak glavni stavčni člen po 1 točka, za katera koli dva prilastka po 1 točka.) **5 točk**

22. S + S

/ S
/ S

prilastkov, prislovnodoločilni/načinovni

(2 točki za S-strukturo,

1 točka + 1 točka za vsak ustrezno poimenovani odvisnik, če je iz sheme razvidno, da je prepoznal oba odvisnika, in če je v odgovoru poimenoval dve vrsti odvisnikov. 1 točka za poimenovanje načinovnega odvisnika, če je iz sheme razvidno, da je kot odvisnik prepoznal samo zadnji stavek.)

4 točke

23. a) Obalni pas je (zato) tako stopničast, ker valovi stebre na bolj izpostavljenih mestih tu in tam ob stikih kar odrežejo. / Ker valovi na bolj izpostavljenih mestih stebre tu in tam ob stikih kar odrežejo, je obalni pas tako stopničast.

(2 točki za ustrezno pretvorbo + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.)

- b) Čeprav/četudi/kljub temu da so veliki bazaltni stebri tesno spojeni, se ob močnem sunku ločijo. / Veliki bazaltni stebri se ob močnem sunku ločijo, čeprav/kljub temu da so tesno spojeni.

(2 točki za ustrezno pretvorbo + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.)

6 točk

24. (o) njem/njegovo
z zaimkom/pozaimljanje

Upoštevamo tudi:
pravljice (o njem)
ponovitev (iste besede oziroma besedne zveze)

(1 + 1)

2 točki

25. Velikanov (prehod)

Po smislu, npr:

Gre za (zemljepisno) lastno ime/za ime prehoda/za ime naravne znamenitosti.

(1 točka za popravek + 1 za utemeljitev.)

2 točki

26. b

(Vse ali nič.)

2 točki

27. Zgled:

Peter Novak
Cesta dveh cesarjev 14
1000 Ljubljana

(Ljubljana, 30. oktober 2008)

Župan Zoran Jankovič
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

VABILO

Spoštovani gospod župan!

Dijaki 4. letnikov Gimnazije Bežigrad Vas vabimo na predavanje ob otvoritvi razstave o Irski, ki bo v petek, 7. novembra 2008, ob 11. uri v avli Gimnazije Bežigrad.

Razstavo smo pripravili po vrnitvi s strokovne ekskurzije, kjer smo si ogledali številne irske znamenitosti, spoznali zgodovino te dežele in njeno izročilo. Irska bo na razstavi predstavljena s fotografijami ter z značilnimi etnološkimi predmeti, uvodno predavanje pa bomo popestrili s projekcijo slik z našega potovanja in kratkim filmom o irski zgodovini. Ena osrednjih tem tako razstave kot predavanja bo namreč boj Ircev za samostojnost ter njihovo prizadevanje za ohranitev jezika.

Upamo, da se boste otvoritve in predavanja lahko udeležili, saj ste s svojo finančno pomočjo bistveno prispevali k temu, da smo ekskurzijo izpeljali.

S spoštovanjem

Peter Novak,
predsednik razreda

(Ljubljana, 30. 10. 2008)

Zgradba besedila: do 8 točk

- *tvorčev naslov, naslovnikov naslov, datum, ime besedilne vrste, ogovor, podpis (1 točka za vsak pravilni element na ustreznem mestu) – do 6 točk*
- *ustrezna členjenost na odstavke – 1 točka*
- *upoštevanje obsega (110–130 besed v jedru) – 1 točka (Za odmik več kot 20 besed se točka odbije. Številka, npr. 2008, se šteje kot ena beseda.)*

Vsebina besedila: do 10 točk

- *razlog za pisanje (otvoritev razstave s predavanjem) – do 2 točki*
- *sklicevanje na predhodni dogodek (strokovna ekskurzija na Irsko) – 1 točka*
- *osnovna tema predavanja (irski boj za samobitnost in njihov trud za ohranitev irskega jezika) – do 2 točki*
- *kratek opis predavanja/gradiva (fotografije, film, etnološki predmeti) – do 2 točki*
- *izrek vabila in utemeljitev (zakaj/čemu vabijo naslovnika) – do 2 točki*
- *pozdrav/spoštljiv zaključek – 1 točka*

Slogovna ustreznost: do 3 točke

- *jedratost (ločitev bistvenega od nebistvenega) in natančnost (npr. pri navajanju kraja in datuma prireditve), ustreznost (npr. prevladujoče objektivno ubeseditveno stališče, vikanje), koherenca (jasno izražanje logičnih razmerij, ustrezna pomenska povezanost povedi), kohezija (uporaba ustreznih sredstev za izražanje ponovljenega podatka ...)*

Jezikovna pravilnost: do 5 točk

(Za vsako napako se odbije 1 točka, do 0.)

26 točk